

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ పంచపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచపంచాశః సర్గః ॥

భరద్వాజేన స్వస్తివాచనపూర్వకం శ్రీరామాదీనాం విసర్జనం తదర్థం
చిత్రకూటమార్గస్య బోధనం చ తేషాం సమేషాం స్వనిర్మితేన ప్లవేన
యమునాముత్తీర్య పరతటే గమనం యమునాం శ్యామవటం ప్రతి చ
సీతాయాః ప్రార్థనా యమునాతటవర్తిపథా క్రోశమాత్రం గత్వా
త్రయాణామపి వనే పరిభ్రమణం యమునాయాః సమతలే తటే తేషాం
రాత్రౌ నివాసశ్చ

ఉషిత్వా రజనీం తత్ర రాజపుత్రావరిందమౌ |

మహర్షిమభివాద్యాథ జగ్ముతుస్తం గిరిం ప్రతి || 2.55.1 ||

తేషాం స్వస్త్వయనం చైవ మహర్షిః స చకార హ |

ప్రస్థితాన్ ప్రేక్ష్య తాంశ్చైవ పితా పుత్రానివౌరసాన్ || 2.55.2 ||

తతః ప్రచక్రమే వక్తుం వచనం స మహామునిః |

భరద్వాజో మహాతేజా రామం సత్యపరాక్రమం || 2.55.3 ||

గంగాయమునయోః సంధిమాసాద్య మనుజర్షభౌ |

కాలిందీమనుగచ్ఛేతాం నదీం పశ్చాన్ముఖాశ్రితాం || 2.55.4 ||

అథాసాద్య తు కాలిందీం ప్రతిస్రోతఃసమాగతాం |

తస్యాస్తీర్థం ప్రచరితం ప్రకామం ప్రేక్ష్య రాఘవ |

తత్ర యూయం ప్లవం కృత్వా తరతాంశుమతీం నదీం || 2.55.5 ||

తతో న్యగ్రోధమాసాద్య మహాంతం హరితచ్ఛదం |
పరీతం బహుభిర్వృక్షైః శ్యామం సిద్ధోపసేవితం || 2.55.6 ||

తస్మిన్ సీతాంజలిం కృత్వా ప్రయుంజీతాశిషాం క్రియాం |
సమాసాద్య చ తం వృక్షం వసేద్ వాతిక్రమేత వా || 2.55.7 ||

క్రోశమాత్రం తతో గత్వా నీలం ప్రేక్ష్య చ కాననం |
సల్లకీబదరీమిశ్రం రమ్యం వంశైశ్చ యామునైః || 2.55.8 ||

స పంథాశ్చిత్రకూటస్య గతస్య బహుశో మయా |
రమ్యో మార్దవయుక్తశ్చ దావైశ్చైవ వివర్జితః || 2.55.9 ||

ఇతి పంథానమాదిశ్య మహర్షిః సన్న్యవర్తత |
అభివాద్య తథేతుక్త్వా రామేణ వినివర్జితః || 2.55.10 ||

ఉపావృత్తే మునౌ తస్మిన్ రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ |
కృతపుణ్యాః స్మ భద్రం తే మునిర్యన్నోఽనుకంపతే || 2.55.11 ||

ఇతి తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ మంత్రయిత్వా మనస్వినౌ |
సీతామేవార్గతః కృత్వా కాలిందీం జగ్ముతుర్నదీం || 2.55.12 ||

అథాసాద్య తు కాలిందీం శీఘ్రస్రోతస్వినీం నదీం |
చింతామాపేదిరే సద్యో నదీజలతితీర్షవః || 2.55.13 ||

తౌ కాష్ఠసంఘాటమథో చక్రతుః సుమహాప్లవం |
శుష్కైర్వంశైః సమాకీర్ణముశీరైశ్చ సమావృతం || 2.55.14 ||

తతో వైతసశాఖాశ్చ జంబుశాఖాశ్చ వీర్యవాన్ |
చకార లక్ష్మణశ్చిత్త్వా సీతాయాః సుఖమాసనం || 2.55.15 ||

తత్ర శ్రియమివాచింత్యాం రామో దాశరథిః ప్రియాం |
ఈషత్స లజ్జమానాం తామధ్యారోపయత ప్లవం || 2.55.16 ||

పార్శ్వే తత్ర చ వైదేహ్యో వసనే భూషణాని చ |
ప్లవే కఠినకాజం చ రామశ్చక్రే సమాహితః || 2.55.17 ||

ఆరోప్య సీతాం ప్రథమం సంఘాటం పరిగృహ్య తౌ |
తతః ప్రతేరతుర్యత్తౌ ప్రితౌ దశరథాత్మజౌ || 2.55.18 ||

కాలిందీమధ్యమాయాతా సీతా త్వేనామవందత |
స్వస్తి దేవి తరామి త్వాం పారయేన్మే పతిర్వృతం || 2.55.19 ||

యక్ష్యే త్వాం గోసహస్రేణ సురాఘటశతేన చ |
స్వస్తి ప్రత్యాగతే రామే పురీమిక్ష్యాకుపాలితాం || 2.55.20 ||

కాలిందీమథ సీతా తు యాచమానా కృతాంజలిః |
తీరమేవాభిసంప్రాప్తా దక్షిణం వరవర్ణినీ || 2.55.21 ||

తతః ప్లవేనాంశుమతీం శీఘ్రగామూర్ఘిమాలినీం |
తీరజైర్బహుభిర్వృక్షైః సంతేరుర్యమునాం నదీం || 2.55.22 ||

తే తీర్ణాః ప్లవముత్సృజ్య ప్రస్థాయ యమునావనాత్ |
శ్యామం న్యగ్రోధమాసేదుః శీతలం హరితచ్ఛదం || 2.55.23 ||

న్యగ్రోధం సముపాగమ్య వైదేహీ చాభ్యవందత |
నమస్తేఽస్తు మహావృక్ష పారయేన్మే పతిర్వృతం || 2.55.24 ||

కౌసల్యాం చైవ పశ్యేమ సుమిత్రాం చ యశస్వినీం |
ఇతి సీతాంజలిం కృత్వా పర్యగచ్ఛన్మనస్వినీ || 2.55.25 ||

అవలోక్య తతః సీతామాయాచంతీమనిందితాం |
దయితాం చ విధేయాం చ రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ || 2.55.26 ||

సీతామాదాయ గచ్ఛ త్వమగ్రతో భరతానుజ |
పృష్ఠతోఽనుగమిష్యామి సాయుధో ద్విపదాం వర || 2.55.27 ||

యద్ యత్ ఫలం ప్రార్థయతే పుష్పం వా జనకాత్మజా |
తత్ తత్ ప్రయచ్ఛ వైదేహ్యో యత్రాస్యా రమతే మనః || 2.55.28 ||

ఏకైకం పాదపం గుల్మం లతాం వా పుష్పశాలినీం |
అదృష్టరూపాం పశ్యంతీ రామం పప్రచ్ఛ సాబలా || 2.55.29 ||

రమణీయాన్ బహువిధాన్ పాదపాన్ కుసుమోత్కరాన్ |
సీతావచనసంరబ్ధ ఆనయామాస లక్ష్మణః || 2.55.30 ||

విచిత్రవాలుకజలాం హంససారసనాదితాం |
రేమే జనకరాజస్య సుతా ప్రేక్ష్య తదా నదీం || 2.55.31 ||

క్రోశమాత్రం తతో గత్వా భ్రాతౌ రామలక్ష్మణౌ |
బహూన్ మేధ్యాన్ మృగాన్ హత్వా చేరతుర్యమునావనే || 2.55.32 ||

విహృత్య తే బర్హిణపూగనాదితే
శుభే వనే వారణవానరాయుతే |
సమం నదీవప్రముపేత్య సత్వరం
నివాసమాజగ్మురదీనదర్శనాః || 2.55.33 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే పంచపంచాశః సర్గః ||